

Met z'n allen werken aan dierenwelzijn

Op allerlei niveaus en op verschillende manieren wordt iets aan dierenwelzijn gedaan. Maar welke initiatieven zijn nu voor het dier, de veehouder, de retailer en de Europese maatschappij het meest geschikt om welzijn naar een hoger niveau te tillen? Het onderzoek EconWelfare probeert hier antwoord op te vinden.

dr. ir. Hans Spoolder

Hans Spoolder is coördinator van het drie jaar durende Europese project EconWelfare. Samen met onderzoekers uit Italië, Macedonië, Polen, Spanje, het

Verenigd Koninkrijk, Zweden en Zwitserland voert hij dit grootse project uit. "Het is veelomvattend, maar volgens mij een belangrijk onderzoek. In het Europese Action Plan for Animal Welfare staat beschreven hoe de Europese Commissie dierenwelzijn in Europa wil verbeteren. Wat daarbij heel belangrijk is, is dat ook de consument erbij betrokken wordt en dat we dierenwelzijn niet alleen op het bordje van de veehouder en de wetgever schuiven." En dat is juist wat EconWelfare wil bereiken.

70 initiatieven

Sinds augustus 2008 zijn de projectleden bezig. Een eerste stap in het onderzoek is het op een rijtje zetten van de initiatieven op het gebied van welzijn die er in de deelnemende landen bestaan, of die nog in ontwikkeling zijn. "Op dit moment hebben we er 50 verzameld, maar daar komen er nog een aantal bij. Ik denk dat we op ongeveer 70 initiatieven uitkomen," vertelt Spoolder. Al die initiatieven zullen vanuit verschillende standpunten bekeken worden, om te weten hoe men er tegenaan kijkt. Spoolder legt uit: "Dat houdt in dat dierenwelzijnsonderzoekers kijken welke invloed het initiatief heeft op het dier, consumenten beoordelen het op herkenbaarheid en de keuze-mogelijkheden die het hen biedt, en tot slot geven veehouders, transportbedrijven en abattoirs als keten hun visie. Zo krijgen we een beeld van de sterke en zwakke punten van elk initiatief, vanuit ieders perspectief." Een punt van discussie verwacht de Livestock Research-man hier vooral over de manier waarop welzijn gemeten wordt bij de initiatieven. "Bij alle bestaande initiatieven wordt voor welzijn gekeken naar het houderijsysteem, dus hoeveel ruimte heeft het dier enz. Het zou beter zijn als je het welzijn aan het dier zelf afleest." Maar

omdat dat een betrekkelijk nieuwe denkmethode is, zijn nog niet veel initiatieven daarvan uitgegaan.

Impact

Vervolgens proberen de projectleden een idee te krijgen wat je met de initiatieven kunt. Ze zetten op een rij welke het breedst zijn gedragen en waarom. "Dat is een heel belangrijke stap", vindt Spoolder, "want het maakt duidelijk welke beleidsmaatregelen het best kunnen worden toegepast om een hoger welzijnsniveau te bereiken of wat je een Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL) kunt aanreiken om het meeste profijt van een welzijnsactie te hebben. Werkt wetgeving goed of bereik je met schoolmaterialen meer, of met acties als Adopteer een kip, bijvoorbeeld."

Tot slot wordt op drie niveaus gekeken naar de impact die de initiatieven hebben; op het boerenbedrijf, de keten en de internationale handel. De onderzoeker vertelt: "Dat gaat dan om de kosten van een maatregel maar ook bijvoorbeeld om de extra arbeid die een initiatief vraagt en het werkplezier dat het oplevert. In deze stap worden vragen beantwoord als hoeveel van de prijs blijft er hangen bij de retail, en als het vlees hier duurder wordt zal dan Brazilië de markt overnemen?"

Resultaat: rapport en meer

Er is afgesproken dat het project aan het einde, in augustus 2011, een rapport oplevert dat aan de EU wordt aangeboden. Maar dat is voor Spoolder niet voldoende. "Hopelijk geven we gedurende het onderzoek voldoende richtbaarheid aan het onderwerp dierenwelzijn. We willen aan de weg timmeren: de eerste elektronische nieuwsbrief is verschenen en ook de website www.econwelfare.eu is inmiddels in de lucht." Het liefst zou Spoolder zien dat de sterke punten van de initiatieven die het onderzoek bekijkt, gebruikt kunnen worden door ketenpartijen in Nederland en de landen waarin we actief zijn, om dierenwelzijn op een hoger niveau te tillen. "Het moet nieuwe initiatieven sturing geven."

Contact

dr. ir. Hans Spoolder
telefoon: 0320-293532
e-mail: hans.spoolder@wur.nl

Dit onderzoek is uitgevoerd binnen het Beleidsondersteunend onderzoek in het kader van LNV-programma BO-07-011 Dierenwelzijn, projectnummer 033 en medegefinancierd door de Europese Commissie via 7^e kaderprogramma.

Voorbeeldinitiatief 1

Volwaard Kip, Nederland

De Volwaard Kip is het resultaat van een samenwerking tussen de voerindustrie, een pluimveeslachter, LTO, de Dierenbescherming en meerdere supermarkten. Op dit moment doen er 7 pluimveebedrijven mee, maar men verwacht hierin groei. De kippen zijn van een speciaal, robuuster ras dat langzamer groeit dan de meest gebruikte rassen. De dieren leven 56 dagen voordat ze naar de slacht gaan, in plaats van 42. Ze hebben de beschikking over 40 procent meer ruimte en hebben een overdekte buiten-uitloop. Op de vloer van de stal ligt zaagsel en graan. De Dierenbescherming heeft aan dit initiatief haar beeldmerk met één ster toegekend. De vraag van supermarkten naar Volwaard vlees ligt hoger dan het aanbod en het initiatief wordt gezien als een succes.

Voorbeeldinitiatief 2

Neuland, Duitsland

Neuland is in 1989 begonnen als een privaat initiatief en claimt een compleet nieuw concept van dierhouderij te zijn. Neuland heeft eigen standaarden ontwikkeld voor vlees-vee, varkens, vleeskuikens en leghennen, die door vele instituten erkent worden. Het doel van dit niet-biologische initiatief is een soortspecifieke, milieuvriendelijke, op kwaliteit en dierenwelzijn gerichte houderij, met een grote transparantie. De prijs voor de producten garandeert het voortbestaan van gezinsbedrijven. Vlees wordt verkocht aan slagerijen, kantines en gastronomie restaurants. Neuland wordt gefinancierd door vijf milieuorganisaties, agrarische actiegroepen en welzijns groepen, en niet door slagers en vleesverwerkende industrie. Op dit moment bedient Neuland 1 procent van de markt, maar is groeiende.

Voorbeeldinitiatief 3

West Balkan Universiteits Netwerk voor dierenwelzijn, Macedonië

Het netwerk verzamelt initiatieven die dierenwelzijn promoten door middel van onderzoek, kennisoverdracht en informatieuitwisseling. Op dit moment bestaat het netwerk uit 11 universiteiten in 10 landen. Het werkt aan een nauwere samenwerking tussen stakeholders als wetgevers, industrie en academici. Bovendien werkt het netwerk aan een bedrijfsbezoek- en beoordelingssysteem voor bedrijven in West Balkan, wat erg belangrijk is als je bedenkt dat de meeste bedrijven in de Balkan klein tot gemiddeld van grootte zijn en onder enorme druk zullen komen te staan als zij aan de EU-eisen moeten voldoen.

VOORBEELDEN

Voorbeeldinitiatieven uit het rapport van de eerste fase van EconWelfare.

Door: Kilchsperger en Schmid, FiBL, Zwitserland